

Voor een goed begrip

Afhankelijk van de feiten waar het over gaat en de concrete omstandigheden van de zaak, kan er tijdens de behandeling van een zaak heel wat gevorderd (=gevraagd) worden.

U vindt hieronder een aantal van de begrippen die daarbij mogelijk aan bod kwamen kort uitgelegd.

Vrijspraak, verval van de strafvordering of eenvoudige schuldigverklaring

Een **vrijspraak** kan er komen indien de rechtbank zou oordelen dat er geen of onvoldoende bewijs is of dat er redenen zijn die maken dat iemand niet schuldig kan verklaard worden, wat bijvoorbeeld het geval zou kunnen zijn indien er sprake is van een zogenaamde onweerstaanbare drang.

Wanneer er gesproken wordt over **het verval van de strafvordering**, dan houdt dat in dat er verwezen wordt naar omstandigheden waardoor een verdere vervolging van de verdachte onmogelijk is. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen wanneer er sprake is van verjaring, zijnde het verstrijken van een door de wet bepaalde termijn sinds de datum van de feiten, of bij het overlijden van de beklaagde.

Van **eenvoudige schuldigverklaring** kan er sprake zijn wanneer wordt ingeroepen dat de rechtszaak niet binnen een redelijke termijn werd afgehandeld. De rechtbank kan afhankelijk van de omstandigheden waarbinnen de redelijke termijn werd overschreden beslissen om geen straf op te leggen of om een lagere straf uit te spreken.

Straffen

Er kan beslist worden om een **gevangenisstraf** op te leggen. Een dergelijke straf hangt af van het misdrijf en de ernstgraad ervan, en wat daarover in het wetboek staat.

Wie een **geldboete** moet betalen, zal een geldsom moeten betalen aan de Staat. Men zal in dat geval thuis een overschrijvingsformulier ontvangen waarop het bedrag en een uiterste betalingsdatum staat. In het geval iemand financiële moeilijkheden zou hebben, kan deze altijd aan de ontvanger der penale boeten afbetalingsmogelijkheden vragen.

Het is de rechter die de omvang van deze geldsom bepaalt. Het door de rechter uitgesproken bedrag moet echter

vermenigvuldigd worden met 6 zijnde de zogenaamde 'opdecimen'. (Let op: voor feiten voor 01/01/2012 is dit x 5,5)

De rechtbank zal bij het uitspreken van een geldboete ook een vervangende gevangenisstraf (tussen 3 dagen tot 6 maanden) opleggen. Men mag evenwel zelf geen keuze maken tussen een geldboete of een vervangende gevangenisstraf. Het is pas indien alle middelen tot betaling onmogelijk blijken dat het openbaar ministerie deze vervangende straffen zal laten uitvoeren.

Er kan ook een **autonome werkstraf** opgelegd worden. Deze bestaat uit een aantal uren (in principe minimum 20 en maximum 300 uren) onbezoldigd werk ten bate van de gemeenschap.

De uitvoering van deze werkstraf wordt opgevolgd door een justitieassistent behorende tot het justitiehuis, die helpt bij het vinden van een arbeidsplaats, maar die ook zal opvolgen of men het nodige doet om de werkstraf correct uit te voeren (bijvoorbeeld aan- of afwezigheden, stiptheid).

In het geval iemand tot een werkstraf wordt veroordeeld, zal de rechter ook een vervangende gevangenisstraf en/of geldboete uitspreken, die kan worden uitgevoerd als de opgelegde werkstraf toch niet correct wordt uitgevoerd.

De straffen met uitstel

Een gevangenisstraf en/of geldboete, maar ook een rijverbod kunnen deels of volledig met uitstel uitgesproken worden. De straf is dan 'voorwaardelijk'. Dit betekent dat de rechter een straf oplegt, maar dat hij beslist dat de uitvoering van de straf voor een bepaalde termijn wordt uitgesteld.

Deze proeftermijn kan, afhankelijk van de feiten, lopen van 1 jaar tot 5 jaar. Indien men binnen de proeftermijn geen nieuwe feiten pleegt zal de opgelegde straf niet worden uitgevoerd.

Ze komt wel op het strafregister.

De opschorting

De opschorting betekent dat de rechter oordeelt dat de feiten die ten laste worden gelegd, bewezen zijn, maar dat hij zijn uitspraak van veroordeling voor een bepaalde termijn opschort en voorlopig geen straf uitspreekt. Deze termijn, ook wel proeftermijn genoemd, kan afhankelijk van de feiten lopen van 1 tot 5 jaar.

Als iemand tijdens deze zogenaamde proeftermijn nieuwe strafbare feiten pleegt waarvoor hij wordt veroordeeld, kan de opschorting worden herroepen (dit wil zeggen dat de rechter toch een straf kan uitspreken voor het eerste misdrijf).

Een opschorting wordt niet vermeld op een attest van goed gedrag.

De probatievoorwaarden

Aan een **gevangenisstraf met uitstel, een geldboete met uitstel of een rijverbod met uitstel, maar ook aan een opschorting kunnen voorwaarden gekoppeld worden.**

Men spreekt dan van probatieopschorting of probatieuitstel.

Enkele voorbeelden van voorwaarden die de rechter kan opleggen, zijn: de verplichtingen een vorming te volgen, het verbod om bepaalde personen te ontmoeten of bepaalde plaatsen te bezoeken.

Tijdens de uitvoering van de probatieopschorting of het probatieuitstel wordt men opgevolgd door de probatiecommissie. De concrete uitwerking wordt begeleid door een justitieassistent die ondersteunt, maar ook controleert en zal nagaan of de opgelegde voorwaarden worden nageleefd.

Bij het niet correct naleven van de opgelegde voorwaarden zal de justitieassistent dit melden aan de probatiecommissie. Bij het niet naleven van de voorwaarden kan men door de probatiecommissie terug naar de rechtbank worden gestuurd. In dat geval zal het openbaar ministerie de zaak opnieuw voor de rechtbank brengen (dagvaarden).

Het niet naleven van de voorwaarden kan leiden tot het opleggen van een effectieve gevangenisstraf.

Justitiehuis te Mechelen
Schoolstraat 9 - 2800 MECHELEN
Tel: 015 43 36 11

Verbeurdverklaringen

Er kan bij de behandeling van de zaak door de procureur des Konings aan de rechter ook een verbeurdverklaring van bepaalde goederen gevraagd worden. Dit wil zeggen dat men definitief het eigendomsrecht over deze goederen verliest.

Het kan hier gaan om:

- goederen die het voorwerp van het misdrijf uitmaakten (bijvoorbeeld afbeeldingen die ingaan tegen de goede zeden);
- zaken die gediend hebben of bestemd waren voor het plegen van een misdrijf (bijvoorbeeld inbrekersgerief);
- dingen die uit het misdrijf voortkomen (bijvoorbeeld het nagemaakte geld).
- vermogensvoordelen die men verkreeg door het plegen van een misdrijf (bv. goederen die gekocht werden met gestolen geld). Als deze voordelen niet worden teruggevonden in het vermogen, kan de rechter de geldwaarde ervan ramen en de verbeurdverklaring uitspreken voor een geldbedrag dat daar mee overeenstemt

De ontzetting uit de rechten

Het valt niet uit te sluiten dat u naar aanleiding van de behandeling van de zaak de procureur des Konings de **ontzetting uit de rechten** hebt horen vragen. In een aantal gevallen is de rechter zelfs wettelijk verplicht om de ontzetting uit te spreken.

Een rechter kan beslissen dat iemand voor een bepaalde periode, soms zelfs levenslang, een aantal rechten niet meer kan uitoefenen. Zo kan men onder meer ontzegd worden om openbare ambten, te vervullen of om verkozen te worden. In een aantal gevallen is ook een ontzetting uit het

kiesrecht mogelijk.

Bijzondere bijdragen

Bij elke veroordeling dient de veroordeelde tevens **gerechtskosten** te betalen (bv.: kosten van de dagvaarding, takelkosten, expertisekosten). Als de rechter iemand veroordeelt tot een correctionele hoofdstraf, zal hij deze ook verplichten om een bepaalde som geld te betalen als **bijdrage aan het Fonds tot hulp aan de slachtoffers** van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders. Deze bijdrage bedraagt 25 euro, te verhogen met de opdecieimen op de strafrechtelijke geldboeten. Dit betekent dat u dit bedrag moet vermenigvuldigen met een factor, die sinds 01/01/2012 6 bedraagt.

Schadevergoeding

Bij de behandeling van de zaak krijgt ook de partij die zegt schade te hebben geleden ingevolge de behandelde misdrijven de mogelijkheid om een schadevergoeding te vragen. Deze vraag tot schadevergoeding zal door de rechtbank aan de hand van het strafdossier en de aan de rechtbank overhandigde documenten worden onderzocht. Door de rechtbank wordt er op deze vraag tot schadevergoeding beslist. Indien de vraag tot vergoeding bewezen voorkomt, zal de rechtbank een geldsom toekennen. Er kunnen daarbij ook interesten verschuldigd zijn, vaak vertrekkende vanaf de datum dat de schade daadwerkelijk ontstaan is, doch dit in de mate daaromtrent een vraag werd geformuleerd.

Aanstelling van deskundigen

In sommige gevallen zal er ook een **deskundige worden aangesteld**. Deze deskundige zal de opdracht, zoals deze in het vonnis staat neergeschreven, moeten uitvoeren. De personen die in het kader van dit deskundige onderzoek dienen onderzocht te worden, zullen daarbij per brief van de deskundige een uitnodiging krijgen.

Wat als u niet akkoord gaat?

Tegen een uitspraak van de correctionele rechtbank kan steeds beroep worden aangetekend. De zaak zal dan voorgelegd worden aan het Hof van beroep te Antwerpen.

OPGELET

Het instellen van hoger beroep is aan zeer strikte termijnen gebonden. U kan hieromtrent steeds juridisch advies inwinnen. In de regel heeft u hiervoor tot 15 dagen na de datum van de uitspraak.

OPGELET

Een burgerlijke partij kan alleen hoger beroep aantekenen tegen het deel van het vonnis waarin werd beslist over de schadevergoeding. Als burgerlijke partij kan men geen beroep aantekenen tegen een opgelegde straf. Dit kan alleen degene die werd veroordeeld of het openbaar ministerie.

OPGELET

Omdat u aanwezig was op de behandeling van uw zaak, zal u geen verzet tegen de uitspraak kunnen doen. Ook hieromtrent kan u steeds verder juridisch advies inwinnen.

OPGELET

Indien uw zaak de behandeling van een beroep tegen een vonnis van de politierechtbank betreft, zal u enkel cassatieberoep kunnen instellen.